

Groddjursinventering

Stadsdel norr, Östersunds kommun, 2024

VÄG & MILJÖ

Beställning: Östersunds kommun

Framställt av: Väg & Miljö AB

<http://vagochmiljo.se>

Slutversion: 2025-02-05

Uppdragsansvarig: Klas Andersson

Medverkande: Andrea Lindberg, Klas Andersson

Kvalitetsansvarig: Daniel Tooke

Fotografier: Andrea Lindberg

Illustrationer och kartor: Väg & Miljö AB

Internt projektnummer: 1451

Foto på framsidan: Småvatten med lekande vanlig groda i områdets västra del.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun, 2024	2025-02-05	Sida 1 av 10

SAMMANFATTNING

Väg & Miljö AB har på uppdrag av Östersunds kommun genomfört en groddjursinventering i ett cirka 110 hektar stort område beläget i Stadsdel norr i Östersunds tätort. Syftet med inventeringen har varit att utreda om groddjur nyttjar området och till vilken grad. Inventeringsrapporten utgör ett kunskapsunderlag så att ekologiska aspekter med anknytning till artgruppen groddjur kan beaktas vid planering och arbeten inom det berörda området. Väg & Miljö har tidigare genomfört en naturvärdesinventering inom samma område där delar av området bedömdes kunna hysa reproduktionslokaler för groddjur.

Groddjursinventeringen har bestått av ett *förarbete* och en *fältinventering*. Inventeringsområdet utgörs av det av kunden önskade utredningsområdet. *Förstudieområdet* utgör samma område samt en buffert på 50 meter.

Fältinventeringen bestod av fem fältbesök koncentrerade kring områden som bedömdes kunna hysa leklokaler för groddjur. De fyra av de fem fältbesöken ägde rum nattetid i syfte att registrera fynd av groddjur och aktiv groddjurslek. Dessa nattliga fältbesök utfördes 25 april, 1 maj, 16 maj samt 31 maj.

Vattensamlingarnas lämplighet som leklokal för groddjur utvärderades utifrån en rad parametrar i samband med ett fältbesök som utfördes dagtid i april, 2024. Då det delvis var snötäckt mark vid detta fältbesök genomfördes eftersök efter lämpliga leklokaler löpande under fältinventeringens gång allt eftersom snön drog sig tillbaka. De vattensamlingar som bedömdes lämpliga genomsöktes därefter nattetid i syfte att bedöma om de utgjorde aktiva leklokaler.

Groddjurslek påvisades i totalt fem vattensamlingar inom inventeringsområdet.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun 2024	2025-02-05	Sida 2 av 10

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning.....	2
1 Bakgrund	4
2 Metod	5
2.1 Metodbeskrivning	5
2.2 Anpassningar för detta uppdrag.....	5
2.3 Tidpunkt och ansvarig personal	5
2.4 Informationskällor och litteratur.....	5
2.5 GIS och fältdatafångst	5
2.6 Avvikelse och möjliga felkällor	6
3 Resultat av förarbetet	7
3.1 Tidigare inventeringar	7
3.2 Fynd av groddjur registrerade i Artportalen.....	7
4 Resultat av fältinventering	8
5 sammanfattande bedömning.....	9
6 Källförteckning	10
6.1 Tryckta källor	10
6.2 Digitala källor	10

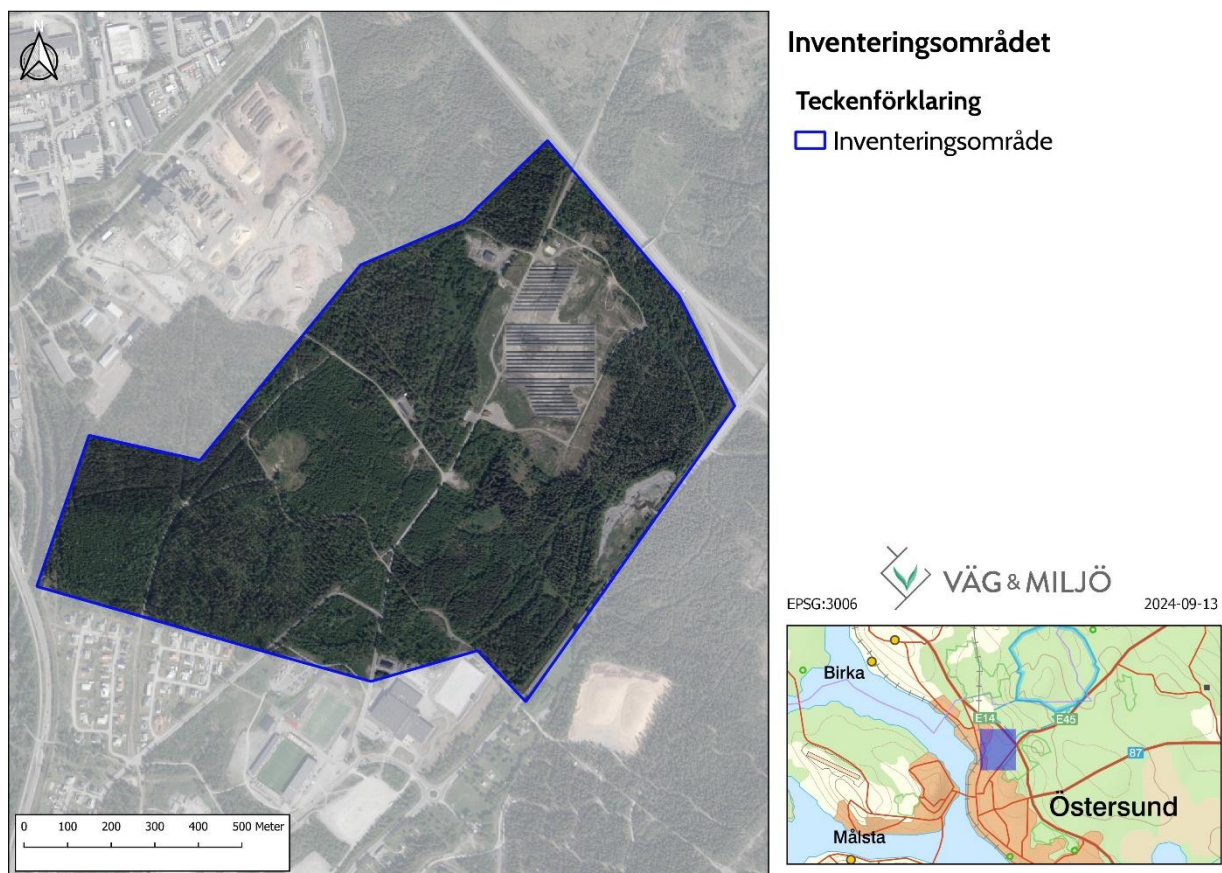
Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun, 2024	2025-02-05	Sida 3 av 10

1 BAKGRUND

Väg & Miljö AB har på uppdrag av Östersunds kommun genomfört en groddjursinventering i ett cirka 110 hektar stort område beläget väster om Rannåsen naturreservat i norra delarna av Östersunds tätort (Figur 1).

Under 2022 utförde Väg & Miljö två naturvärdesinventeringar enligt SIS-standard (SS 199000:2014) inom samma område. I samband med naturvärdesinventeringarna bedömdes området kunna hysa lek av groddjur.

Syftet med denna inventering har därför varit att utreda om och till vilken grad groddjur nyttjar området, och då särskilt för lek. Inventeringsrapporten utgör ett kunskapsunderlag så att ekologiska aspekter med anknytning till artgruppen groddjur kan beaktas vid planering och arbeten inom det berörda området.

Figur 1. Det aktuella inventeringsområdets utsträckning och placering i landskapet.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun 2024	2025-02-05	Sida 4 av 10

2 METOD

2.1 Metodbeskrivning

Inventering av groddjur utgörs av ett förarbete och en fältinventering. I samband med förarbetet undersöks tidigare inrapporterade artfynd av groddjur inom förstudieområdet, tidigare utförda inventeringar samt annat relevant underlag för artgruppen.

Fältinventering sker enligt vedertagen metod för groddjursinventering med upprepade fältbesök nattetid för att registrera fynd av groddjur och bekräfta om potentiella leklokaler nyttjas eller ej. Dessa nattliga fältbesök sker mellan mars och juni beroende på breddgrad och väderlek under våren. Fältbesök utförs vid ett antal olika tillfällen under denna period för att ge en tillräckligt god chans för registrering av arter som är aktiva i området. Nattlig inventering utförs manuellt med ficklampa och avlyssning.

2.2 Anpassningar för detta uppdrag

Inventeringsområdet är det av kunden önskade utredningsområdet, bestående av det 110 hektar stora området. Förstudieområdet för groddjursinventeringen inkluderar samma område, samt en buffert på 50 meter.

Fältinventering bestod av fyra fältbesök nattetid samt ett dagtid.

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

Projektledare och ansvarig för förarbetet, fältinventeringen, kartor och rapport har varit Klas Andersson. Daniel Tooke har ansvarat för intern kvalitetsgranskning. Andrea Lindberg har medverkat vid fältinventering. Uppdraget har genomförts under perioden april till juni, 2024.

Nattliga fältbesök utfördes 25 april (dag och natt), 1 maj, 16 maj samt 31 maj.

2.4 Informationskällor och litteratur

Onlinetjänsten Artportalen används som verktyg för att undersöka tidigare registrerade fynd av groddjur inom det avgränsade området. Sedan tillkommer flertalet ekologiska texter och skrivelser som stöd för korrekt artbestämning och habitatbedömning. Slutligen har även flera lagstadgade skrivelser använts för beskrivning av groddjurens lagstadgade skydd. Samtliga källor som använts som underlag anges i referenslistan längst bak i rapporten.

2.5 GIS och fältdatafångst

För datainsamling under fältinventering användes en fältplatta med applikationen FieldMaps för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 5–15 meter. Efter datainsamling i fält justerades vid behov gränser med hjälp av kartor och ortofoton i QGIS 3.20.1. GIS-data i form av shapefiler över samtliga element, strukturer och artfynd finns upprättade.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun, 2024	2025-02-05	Sida 5 av 10

2.6 Avvikelser och möjliga felkällor

Olika arter av groddjur är aktiva och synliga under olika delar av leksäsongen. Fyra individuella fältbesök spridda under lekperioden anses vara tillräcklig säkerhet utesluta förekomst av groddjur inom ett område som hyser potentiella leklokaler. Trots detta kan förekomst av groddjur inom ett avgränsat område sällan med fullständig säkerhet uteslutas. Det är mycket möjligt att enstaka groddjur nyttjar det aktuella området under viss tid av året men att de inte var i området vid fältbesöken.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun 2024	2025-02-05	Sida 6 av 10

3 RESULTAT AV FÖRARBEKET

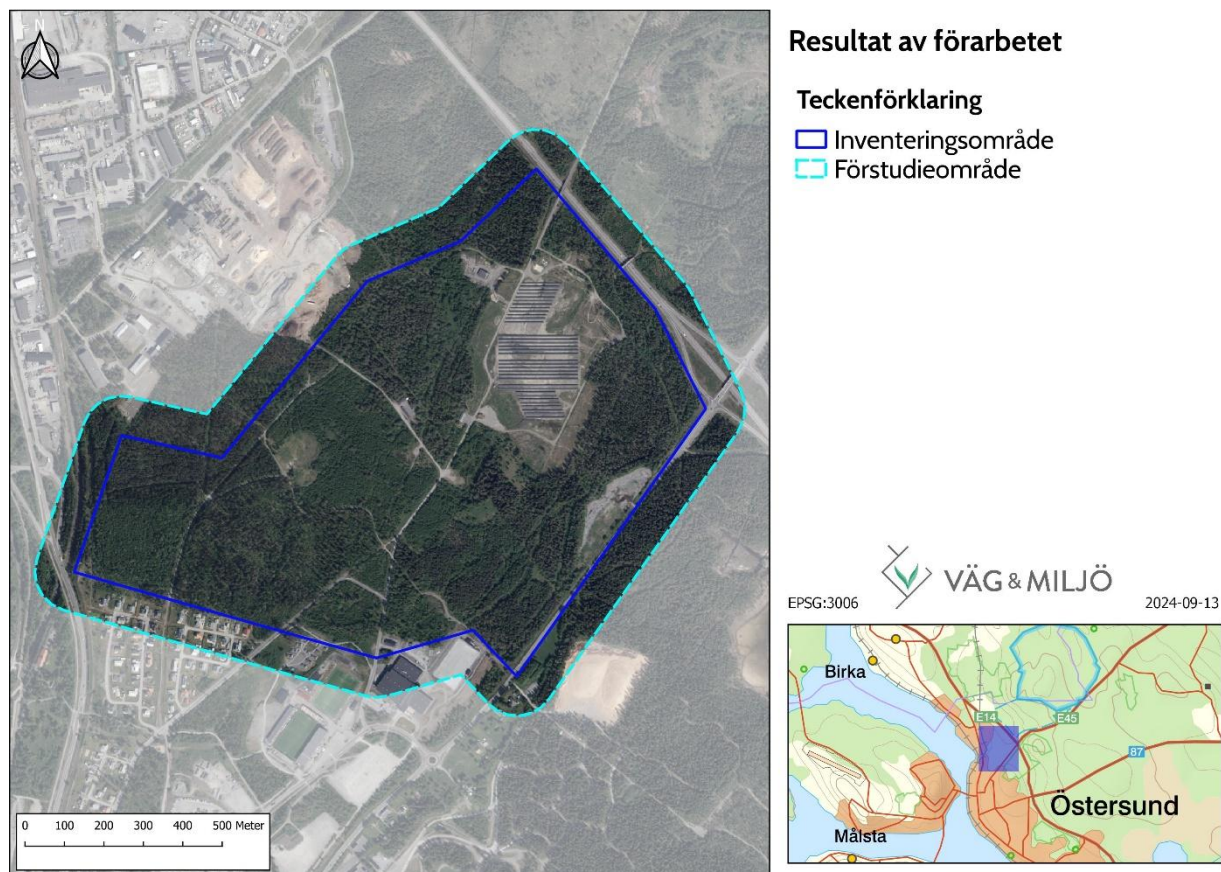
I samband med förarbetet utfördes eftersök i en rad olika källor som berör det aktuella förstudieområdet. Detta för att identifiera tidigare registrerade fynd av groddjur, element och strukturer med betydelse för groddjur samt tidigare inventeringar som utförts i närområdet. Resultatet av förarbetet presenteras på karta i Figur 2.

3.1 Tidigare inventeringar

Inga kända tidigare inventeringar av groddjur har utförts inom förstudieområdet.

3.2 Fynd av groddjur registrerade i Artportalen

Under perioden 2000 till 2024 har inga fynd av groddjur rapporterats in till Artportalen inom förstudieområdet.

Figur 2. Karta över resultatet av förarbetet med de för groddjur mest lämpliga vattensamlingarna inom området utritade. Inga tidigare registrerade fynd av groddjur har gjorts inom förstudieområdet.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun, 2024	2025-02-05	Sida 7 av 10

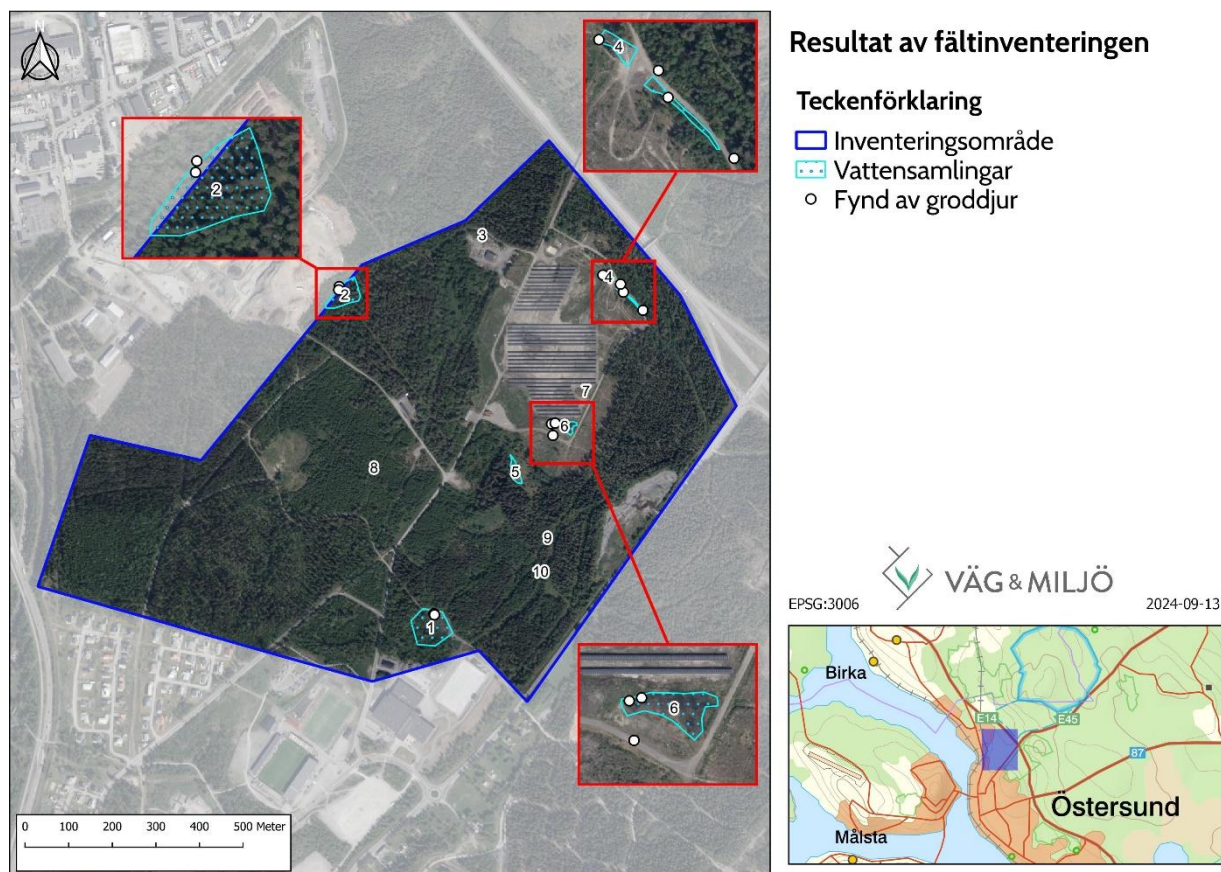
4 RESULTAT AV FÄLTINVENTERING

Under fältinventering undersöktes inventeringsområdet nattetid för att registrera fynd av groddjur samt bekräfta eller förkasta groddjurslek i potentiella lekvatten. För att en vattensamling ska betraktas som ett lämpligt lekvatten måste det uppfylla vissa kriterier, och ju fler av dessa som uppfylls, desto större sannolikhet att vattensamlingen används som lekvatten:

- ✓ Vattnet får inte torka ut under leksäsongen eller under sommaren.
- ✓ Vattnet ligger i ett öppet och soligt läge, men med vindskydd mot norr.
- ✓ Vattnet får inte hysa fisk.
- ✓ Vattnet bör ligga låglänt i landskapet.
- ✓ Botten bör vara rikligt bevuxen med vattenvegetation.
- ✓ pH i vattnet får inte vara alltför lågt.
- ✓ Vattnet skall vara stillastående.

Totalt bedömdes tio vattensamlingar med totalt elva småvatten potentiellt kunna fungera som lek-miljöer 2024 (Figur 3). Fyra av dessa vattensamlingar hyste 2024 aktiv lek.

Delområde 1 och 2 bedöms vara de två vattensamlingar med störst aktivitet 2024, ett tjugotal hanar kunde höras spela den 1 maj i vattensamling 2. Vattensamling 4 består av två mycket närliggande vattensamlingar som båda hade förekomster av groddrom i maj, vattensamling sex består av en mindre våtmark med bredkaveldun i solcellparkens södra del (Figur 4).

Figur 3. Karta som visar de tio vattensamlingarna som utreddes i samband med fältinventeringen. Fynd av aktiv groddjurslek gjordes i vattensamling 1, 2, 4 och 6.

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun 2024	2025-02-05	Sida 8 av 10

5 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Flera av vattensamlingarna uppfyller flera av de generella krav som groddjur brukar ställa på leklokaler. Av denna anledning görs bedömningen att samtliga utpekade vattensamlingar med registrerad lek (1,2,4 (två vattensamlingar) samt 6 i Figur 3) med stor sannolikhet utgör förmånliga leklokaler under de flesta år. Dock finns det andra faktorer som kan medföra att lek uteblir vissa år i vissa av vattensamlingarna.

Det omkringliggande landskapet runt omkring vattensamlingarna utgör lämpliga livsmiljöer för groddjur.

Figur 4. Vattensamling med rom av vanlig groda, 2024

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun, 2024	2025-02-05	Sida 9 av 10

6 KÄLLFÖRTECKNING

6.1 Tryckta källor

Artskyddsförordningen, 2007:845.

ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Naturvårdsverket 2009. Handbok 2009:2 - Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser.

6.2 Digitala källor

ArtDatabanken. 2024. Artfakta för samtliga potentiella arter i området. <http://artfakta.artdatabanken.se>

Artportalen. 2024. Sökning med polygon efter alla groddjur inom *förstudieområdet*. Sökperiod 2000-01-01 till 2024-04-22. <http://www.artportalen.se>

Dokumentnamn	Datum utförande	Sidnr.
1451, Groddjursinventering, Stadsdel norr, Östersunds kommun 2024	2025-02-05	Sida 10 av 10